

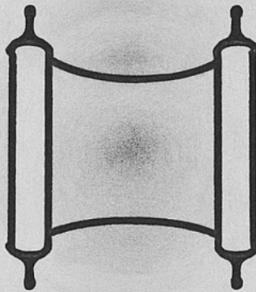
בס"ד

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

Parshas Va'eschanan

בונָה יְרוּשָׁלָם ה' 1869

לע"נ

אלטר חיימ בער בע זיסקינד אלכסנדר
Dedicated By:

ר' נחום אהרון & חייה
לייטשאואוסק

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונה ירושלים ה' נזחי ישראלי יכנס - תרכ"ט/1869

Introduction

This discourse by the Rebbe Maharash, delivered on Shabbos Parshas Va'eschanan in the year 5629 (תרכ"ט),

begins with the verse in "בונה ירושלים ה' נזחי ישראלי יכנס", the role of Hashem in gathering the exiles, healing the brokenhearted, and rebuilding Yerushalayim. The Rebbe Maharash, the fourth Lubavitcher Rebbe, lived from 1834 to 1882 and was known for his fearless, expansive spiritual vision and the principle of "Lechat'chila Aribor" — confronting challenges by rising above them. In this maamar, he delves deeply into the mystical meaning of Divine names, the structure of the human soul, and how the Jewish people, even in exile, play a vital role in ushering in the redemption and the revelation of the Divine "Crown" (Kesser).

בפ"ד, ש"פ ואחתנו, פ"ט

With the help of Heaven, Shabbos Parshas Va'eschanan,

"The builder of Yerushalayim is Hashem; the outcasts of Israel He will gather, He is the healer of the brokenhearted..." We must understand the connection between "He is the healer of the brokenhearted" and "The builder of Yerushalayim is Hashem."

Behold, it is taught in the Yalkut on Yirmiyahu, Remez 359: "A lion arose in the constellation of Aryeh and destroyed Ariel." "A lion arose" refers to Nevuchadnetzar, as it is written, "A lion has come up from his thicket." "In the constellation of Aryeh" refers to "until the exile of Yerushalayim in the fifth month." "And he destroyed Ariel"—Ariel refers to the city where David camped.

On condition that a Lion will come in the constellation of Aryeh and rebuild Ariel. "A Lion will come"—this is the Holy One, blessed be He, as it is written: "A lion has roared, who will not fear?" "In the constellation of Aryeh"—"And I will turn their mourning into joy." "And he will rebuild Ariel"—"The builder of Yerushalayim is Hashem; the outcasts of Israel He will gather."

We must understand the meaning of "on condition"—which implies that the destruction of the Beis HaMikdash was for the purpose that it be rebuilt.

בונה ירושלים ה' נזחי ישראלי יכנס, הרכפה לשכורי לב כו, ואrik לקבינו מהו שיטות ענן, הרכפה לשכורי לב לבונה ירושלים ה'

הנה איתא ביליקוט בירמיה רמז רנ"ט, עליה אריה במלל אריה והחריב את אריאל, עליה אריה זה נבוכנץך דכתיב עליה אריה מטבכו, במלל אריה שנגמור עד גלות ירושלים בתקיש החמייש, והחריב אריאל הו אריאל קריית קה דוד

על מנת שיבוא אריה במלל אריה ויבנה את אריאל, יבוא אריה זה הקב"ה פדקתי ביה אריה שאגמי לא יירא, במלל אריה והפכו אכם לשונן, ויבנה אריאל בונה ירושלים ה' נזחי ישראלי יכנס.

ואrik לקבינו מהענן "על מנת", שפושמע שחרבו בית-ההקדש קהה על מנת שיבנה

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הַיְמָנִית יִשְׂרָאֵל יְבִגָּס - תְּרִיךְ"ט/1869

This will be understood by first explaining what is written (Chaggai 2:9), "Greater will be the glory of this latter house than the former." For behold, it is explained in the discourse "Bocheth Tivkeh" that the root of the concept of the first and second Temples corresponds to the two "heh's in the name of Hashem. The first Beis HaMikdash is the higher heh, the level of Binah, and the second is the lower heh, the level of Malchus.

If so, the Divine revelation that was present in the First Temple was from the unification of Yud and Heh, and in the Second Temple it was from the unification of Vav and Heh.

And during the time of exile, when the Holy One is in exile, He ascends higher and higher. That is, the Vav no longer shines into the lower Heh. Consequently, there is also a lack of illumination in the upper Heh from the level of Yud.

For Hashem swore that He would not enter into the Yerushalayim Above until He first enters into Yerushalayim Below.

That is, even above, in the upper Heh, the inner flow from the Yud is not drawn.

This is the concept of "And the river shall dry up, and become parched"—"shall dry up" applies to the First Temple, and "parched" applies to the Second.

And just as in the physical realm dryness is far more severe than desolation—as it is written in Parshas Noach regarding the Flood: on the first of the month the waters dried up from the earth, and on the twenty-seventh of the second month the earth was completely dry—so that from the time of desolation until complete dryness took another month and twenty-six days.

Thus, from the desolation of the land until its complete dryness took another month and twenty-six days—this proves that dryness is far more absolute than desolation.

And similarly we understand regarding the First and Second Temples: regarding the loss of revelation in the First Temple it says "dried up" (yecharev), which is also a kind of dryness—yet

ויבנו במקודם מה שכתוב (תאי ב' ט') גדור ויהה בבוד הבית הארוך מון בראשון, זהנה נתבאר בז"ה בכה חבקה דשרש ענין בית ראשון ובית שני זה ענין ב' האין דשם הו', בית ראשון הוא בחינת ה' עילאה בבחינת בינה, ובית שני הוא בבחינת ה' מתקאה בבחינת מלכות.

ואם כן, הגליוי אלקות שהה בבית ראשון היה מבחן יהוד י"ד-הא, ובבית שני הוא מבחן יהוד נא"ז-הא.

ובזמן הגלות, שקדש א-בריך-הו' בגלוותא, סליק לעילא ולעילא, והינו שקנו אינו מair בה פאה, נחסר גם כן הגליוי בה עילאה מבחן יהוד.

כינשבע ה' שלא יבגס בירושלם שלמעלה עד שיבגס בירושלם שלמעלה.

והינו שגム למעלה בה עילאה אינו מair בבחינת שפע הפגמי דיו"ד.

ונזה ענין "ונחר יחרב ויבש", יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני.

וכמו בזמנים, ענן היבשות היא יותר הרבה מענין תרבות, כמו שכתוב בפרשנש נה גבי המבול: בראשון באחד לחדר קרבו המים מעל הארץ, ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדר יבשה הארץ.

גמץ מאן תרבות הארץ עד שיבשה נטעב עוד חדר וכי"ו יום, קרי היבשות יותר יבש קרבה מחרבה הארץ.

ועל דרכ זה יובנו בענין בית ראשון ובית שני: על העדר הגליוי בבית ראשון נאמר "יחרב", שהוא גם כן ענין יובש, מכל מקום יש זאת להליכות

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְנֶס - תְּרִיךְ"ט/1869

there was still some moisture remaining, since prophecy still existed.

For example, prophecy still existed—Baruch ben Neriyah received from Yirmiyahu in Bavel in the year 3500, which is twelve years after the destruction, as stated in Seder Olam.

Whereas in the Second Temple there was no prophecy, as Rashi explains on the teaching (Yoma 21b) regarding the five things that were lacking in the Second Temple—one of which was Ruach HaKodesh. Rashi explains that the Divine spirit no longer rested upon the prophets from the fourth year of Daryavesh onward.

All the more so by the destruction of the Second Temple it says "dry" (yavesh), meaning it dried out completely with no moisture at all.

For although only the Vav does not illuminate into the lower Heh, Hashem swore that He would not enter Yerushalayim Above until He enters Yerushalayim Below first. Consequently, even the upper Heh does not receive any inner flow from the Yud, and above too there is no illumination at all—this is dryness.

And this is the concept of "Sālik le'Eila le'Eila"—meaning, "ascends higher and higher"—that is: to the level of Chochmah and Binah, and even higher to the level of Kesser.

And this is what is written regarding the time of exile: "And I will surely hide My face on that day." We must understand the double expression: "hide" and "surely hide."

The explanation is that we find in the words of the prophets that sometimes they use the term "hoy" (הָוֵי) with a hey, and sometimes "oy" (אוֹי) with an aleph.

This depends: if the concealment results from the withdrawal of the Divine Presence to above (but only to Chochmah and Binah), then it is called "hoy" with a hey—hinting to the level of Binah.

שָׁהָרִי כְּהָה עָנָנוּ הַגְּבוּאָה, שָׁהָרִי בְּרוּךְ כְּוֹ גְּרִיה קָבָל
מִרְמִמָּה בְּבָבָל שָׁנָת שְׁנָוֹן, יְיָב שָׁנִים אַחֲרֵי הַחֲרָבָה כְּמוֹ
שָׁכְתּוֹב בַּיּוֹחָסִין.

מִשְׁאַיִן כְּנָבֵית שְׁנִי לֹא הַיִתָּה נַבּוֹאָה, כְּמוֹ שְׁפִירְשׁ
רְשָׁיִי עַל מְאָמָר רְזִיל"י (יּוֹמָא דֶ'רֶב כ"א ע"ב) בָּעָנָנוּ הַיִּ
דְּרָרִים שְׁחַסְרוּ בַּבְּיִת שְׁנִי, שְׁחוֹשֵׁב רֹוח הַקָּדָשׁ,
וּפִירְשׁ רְשָׁיִי שְׁרוּחַ הַקָּדָשׁ לֹא שְׁרַתָּה עַל הַגְּבִיאִים
מִשְׁנִית אַרְבָּעָה לְזָרִיזָשׁ וְאַלְקָה.

וְכָל שָׁכּוֹן בַּחֲרָבָה בַּיִת שְׁנִי נָאָמָר "וַיְבַשׁ", הַיִּנְוּ שִׁיבַשׁ
לְגָמָרִי עַד שְׁלָא נִמְצָא שָׁוֹם לְהַלּוּחַת כָּל.

שְׁהָגָם שָׁרָק הַנּוּי אִינוּ מָאִיר בָּהּ תִּפְתָּחָה, אֶבֶל גַּשְׁבָּע
הַיְ שְׁלָא יְבַנֵּס בִּירוּשָׁלָם שְׁלָמָעָלָה עַד שִׁיכְנָס
בִּירוּשָׁלָם שְׁלָמָעָלָה תְּחִלָּה, וּמְפַלְּאָא אִינוּ מָאִיר בָּהּ
עַלְלָא גָּם כֹּן, וְאַפְלוּ לְמַעַלָּה אִינוּ נִמְשָׁךְ שְׁפָעַ פָּנִימִי
כֹּרִי, וְהַיִּנְוּן עָנָנוּ וַיְבַשׁ, שִׁיבַשׁ לְגָמָרִי שְׁאַיִן מָאִיר כָּל
כֹּרִי.

וְזַהוּ עָנָנוּ וְזַעַם דְּסִילִיק לְעַילָּא לְעַילָּא, פִּירְשׁ לְעַילָּא
בְּחִכְמָה וּבִינָה וּלְעַילָּא בְּמַר.

וְזַהוּ שְׁכָתוֹב בָּזָמָן הַגָּלוֹת: "וְאַנְכִי הַסְּפָר אַסְתִּיר פְּנִי
בְּיּוֹם הַהּוּא", וְאַרְיךְ לְהַבִּין בְּפֶל הַלְשׁוֹן "הַסְּפָר"
וְ"אַסְתִּיר".

וְהַעֲנִינוּ, דְּמָאַיִן בְּדָבָרִי הַכְּבִיאִים שְׁפָעַם אָמָרִים לְשָׁוֹן
",הָוֵי" בָּהּ אָ, וְפָעַם אָמָרִים לְשָׁוֹן "אוֹי" בָּאַלְפִּי",

וְהַיִּנְנוּ: אִם הַהִסְתִּיר גַּמְשָׁךְ מִצְדָּא שְׁגַנְסְתַלְקָה
קוֹדֵשׁ אֶבְרִיקִידְהָוָא לְעַילָּא, שַׁזְּהוּ בְּחִכְמָה וּבִינָה, אֵז
נְאָמָר "הָוֵי" בָּהּ אָ, לְרִמּוֹן אֶל בְּחִינַת הַבִּינָה

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הַיְּנָדֵחַ יִשְׂרָאֵל יְבִגֵּס - תְּרִיךְ"ט/1869

But when the concealment comes from Hashem ascending higher and higher—meaning to the level of Kesser—then it is called "oy" with an aleph, to indicate that the ascent of the Vav is into Kesser.

This is also the meaning of the double expression "hide I will surely hide"—these are the two levels: Chochmah-Binah and Kesser, just like the terms "hoy" and "oy".

Therefore, when it says "I will surely hide on that day"—this implies that even the level of "on that day," which corresponds to Binah, is also concealed and hidden.

As explained above regarding the difference between the destruction of the First and Second Temples: in the Second Temple, since the Vav did not shine into the lower Heh, it therefore did not enter Yerushalayim Above either.

That is because the Holy One, blessed be He, in exile, ascended higher and higher—namely to the level of Kesser, as mentioned above.

This is the idea of "I will surely hide"—that even the level of "on that day" is also hidden and concealed, for Hashem swore He would not enter Yerushalayim Above until He enters Yerushalayim Below first.

Therefore, the absence of revelation extends even to the level of the upper Heh.

And to understand with additional explanation the concept of "the river will dry up and become parched," as discussed regarding the First and Second Temples—behold, it is written: "And a river went out from Eden to water the garden."

And one can say that in the Garden there are two levels: the lower Gan Eden and the upper Gan Eden. These correspond to Binah and Malchus.

And so too is the concept of the First and Second Temples: the First Temple corresponds to Binah, the upper Heh; the Second Temple corresponds to Malchus, the lower Heh. These are two

אֲבָל כִּשְׁה-הַסְּפָר נִמְשָׁךְ מִצְדָּךְ דָּקוֹרְשָׁא-בְּרִיךְ-הָוּא סְלִיק
לְעִילָּא לְעִילָּא, וְקַיָּנו בְּבָחִינָה הַכְּמָר, אָז נָאָמֵר
"אוֹי", לְהֹרֹות שְׁעָלִית הַנּוּזָה הִיא בְּכָתָר

זֶהוּ גַם כֵּן עָנָנו "הַסְּפָר אַסְתִּיר"—שְׂזָהו שְׂתִּי
בְּבָחִינָות: חַכְמָה-וּבִינָה וּכְמָר, וְכַעֲנָנו "הַוִּי" וּ"אוֹי"

וְלֹכֶן כִּשְׁאָמֵר "הַסְּפָר אַסְתִּיר" נָאָמֵר "בַּיּוֹם הַהָוָא",
פָּירָשׁוֹ: שְׁאָפָלָו מִבָּחִינָת "בַּיּוֹם הַהָוָא", שְׁהִיא בְּבָחִינָת
בִּינָה, הִיא גַם כֵּן מִסְתְּרָת וּמִעָלָת

וְכָמוֹ שְׁנָתְבָאָר לְעַיל בְּעַנְנוּ הַהַפְּרָשׁ בֵּין חַרְבָּוּ רָאשָׁוּ
לְעַרְבָּוּ שְׁנִי, שְׁבָבִית שְׁנִי, לְפִי שְׁלָא הָאִיר קְנוּז בָּה
תְּפִאָה, מְמִילָא לֹא נְכַנֵּס בֵּירּוּשָׁלָם שְׁלָמָעָלה גַם כֵּן

וְקַיָּנו מִפְנֵי שְׁקוֹדְשָׁא-בְּרִיךְ-הָוּא בְּגָלוּתָא סְלִיק
לְעִילָּא לְעִילָּא, שְׂזָהו בְּבָחִינָת הַכְּמָר כְּנִיל

זֶהוּ כַעֲנָנו "אַסְתִּיר", שְׁמִבָּחִינָת "בַּיּוֹם הַהָוָא" הִיא גַם
כֵן מִסְתְּרָת וּמִעָלָת, כִּי נִשְׁבַּע ה' שְׁלָא יְכַנֵּס בֵּירּוּשָׁלָם
שְׁלָמָעָלה עַד שְׁיִגְנֵס בֵּירּוּשָׁלָם שְׁלָמָה תְּחִלָּה

וְלֹכֶן הַעֲדָר הַגִּילּוּי הָוּא בְּבָחִינָת ה' עִילָּא גַם כֵּן כֵּי

וְלֹכֶן בְּתוּפָת בְּיֹורָעָנוּ "וּנְהָר יְחִרְבָּ וַיְבַשָּׁ", בַּיּוֹם
רָאשָׁוּ וּבִתְּשִׁנִּי כֵּי, הַגָּהָתָבוּ: "וּנְהָר יְזַעַן מְעָדָן
לְהַשְׁקֹות אֶת הָאָה".

וַיֵּשׁ לֹוֹמֶר, כִּי גַּו יְשׁ בּוּ בִּי בְּבָחִינָות: גְּנוּעָדוּ הַמְּחַתּוֹן
וְגְנוּעָדוּ הַאֲלִיוֹן, שְׁהָם בִּינָה וּמִלְכּוֹת

וְכָמוֹ כֵן הָוּא עָנָנו בְּיִתְרָאשָׁוּן וּבִתְשִׁנִּי: שְׁבִית
רָאשָׁוּן הָוּא בְּבָחִינָת ה' עִילָּא, וּבִתְשִׁנִּי הָוּא מִלְכּוֹת,
ה' פְּמָאָה, שְׁהָם שְׂתִּי הַמְּשִׁכּוֹת: בָּה' עִילָּא וּבָה'
תְּפִאָה

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/1869

modes of divine flow—one through the upper Heh, and one through the lower Heh.

And this is what is written: "You have captivated My heart, My sister, My bride"—the word "captivated" (libavtani) implies two hearts. These are the two flows of life-force.

The first is from the level of "You are wise" (Anat hu chakim); the second is from "Yours, Hashem, is the greatness and the might"—that is, from the upper attributes (middos). These are the two modes of divine flow that existed in the First and Second Temples.

That is: the First Temple corresponds to the upper Heh, and its flow came from the Yud, which is the level of "You are wise..."

And the Second Temple, which is the lower Heh, its flow came from the Vav of the Divine Name, which is the level of the upper middos: "Yours, Hashem, is the greatness..."

This is the root of the concept "And a river went out from Eden"—this river, our Sages said, what is its name? "Yovel" is its name.

And in Avos d'Rabbi Nossen it is written: "Chayim is its name"—this refers to the higher level within that river, which was revealed in the First Temple.

And in the Zohar, Parshas Pinchas 247a, it explains that its name is "Tzaddik"—this refers to "Tzaddik Yesod Olam," the channel of flow that came from this river in the Second Temple, the level of Malchus.

And also in the Gemara (Bechoros 55b), they said as well that its name is Yovel, and [another name is] Peras. One may say that "Peras" is related to "Ben Poras Yosef," which refers to Yesod.

And to understand further the explanation of the drawing down to the level of "You are wise" (Anat hu Chakim), we begin by citing the teaching of our Sages (Pirkei d'Rebbe Eliezer):

וַיֹּהּוּ שְׁכָתוֹב: "לְבַבְתִּנִי אַחֲתִי כָּלָה", לְשׂוֹן לְבַבְתִּנִי.
 מִשְׁמָעַ שְׁנִי לְכֹבּוֹת, שְׁהָם שְׁתִי הַמְּשֻׁכּוֹת הַחַיִם.

הִא' הִיא לְהִיּוֹת בְּחִינַת "אַנְתָּה הַוָּא חֲכִים", וְהַב' לְהִיּוֹת
 "לֹךְ הִי הַאֲדָלָה וְהַאֲבּוֹרָה" בְּחִינַי מִזְוֹת עַלְיוֹנוֹת.
 שְׁהַמִּזְמָה שְׁתִי הַמְּשֻׁכּוֹת שְׁחוּ בְּבֵית רָאשָׁוֹן וּבֵית
 שְׁנִי.

וְהַיִנּוּ, שְׁבֵית רָאשָׁוֹן הַוָּא בְּחִינַת הִי עִילָּאָה,
 וְהַמְּשֻׁכּוֹת שְׁהִינְתָּה בּוֹ הַיִמָּה מִבְּחִינַת הַיּוֹ"ד, שְׁהָוָא
 בְּחִינַת "אַנְתָּה הַוָּא חֲכִים" פּוּ.

וּבֵית שְׁנִי, שְׁהָוָא בְּחִינַת הִי פְּתָאָה, הַמְּשֻׁכּוֹת שְׁהִינְתָּה
 בּוֹ הַיִמָּה מִבְּחִינַת הַיּוֹ"ד שְׁלָל שֵׁם הַוָּי', שְׁהָוָא בְּחִינַת
 מִזְוֹת עַלְיוֹנוֹת: "לֹךְ הִי הַגְּדוֹלָה" פּוּ.

וַיֹּהּוּ שָׁרֵשׁ עַנְנוֹן "וְנַהֲרֵי יוֹצֵא מַעַדְןָו", שְׁהַנְּהָרָה כֹּהֵה
 אָמָרוּ רַזְ"ל: מַה שְׁמָוֹ שֶׁל הַהְוָא נַהֲרָ? יָבֵל שְׁמָוֹ.

וּבְאַדְרָן אִיטָּא: "חַיִם שְׁמִיה", וְהַיִנּוּ בְּחִינַת מִזְרָגָה
 כָּעַלְיוֹנָה שְׁבֵנָהָר שְׁהִינְתָּה בְּבֵית רָאשָׁוֹן

וּבְזָהָר פְּרִישָׁת פִּינְחָס רַמְ"ז ע"א פִּירְשׁ שְׁשָׁמוֹ "צָדִיק",
 וְהַיִנּוּ בְּחִינַת "צָדִיק יִסּוּד עַולְם" —זֹהוּ בְּחִינַת
 הַמְּשֻׁכּוֹת שְׁהִינְתָּה מִבְּחִינַת נַהֲרָ זֶה בְּבֵית שְׁנִי, בְּחִינַת
 מֶלֶכְוֹת.

וְגַם בְּגַם דְּבָכוֹרוֹת פָּרָק ט' קְרָפָנָה ע"ב אָמָרוּ גַם בָּנָה:
 יָבֵל שְׁמָוֹ, וְפָרָת [שְׁמָוֹ], וְיִשְׁלָשׁ לֹוּמָר: "פָּרָת" לְשׂוֹן "בָּנָה"
 פָּרָת יוֹסֵף, שְׁהָוָא בִּיסּוֹד.

וְלֹא בְּגַיּוֹן בְּיַאֲוֹר עַנְנוֹן הַמְּשֻׁכּוֹת לְהִיּוֹת בְּחִינַת "אַנְתָּה הַוָּא
 חֲכִים", יוּבָנו בְּהַקְדִּים מִה שְׁאָמָרוּ רַזְ"ל בְּפִירְקִי דָּרְבִּי
 אַלְיָזֶר: "עַד שְׁלָא נִבְרָא הַעוֹלָם, קְנִיהָ הַוָּא וּשְׁמָוֹ
 בְּלִבְדִּי."

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְנֶס - תְּרִיךְ"ט/1869

"Before the world was created, there was only Him and His Name."

And one must ask: How is the concept of a "name" applicable before the world was created, when a name only applies in relation to another? Why was there a need for a name? And furthermore, who called Him by His name—since before creation there was no one to call Him?

This can be understood based on what is known: that Hashem is referred to in the Gemara and Midrashim by the name "The Holy One, Blessed be He" (haKadosh Baruch Hu).

This name was chosen over other names and descriptions like "Merciful" or "Gracious," because it expresses that He is holy and set apart.

(See more on this in the explanation of the verse "For with You is the source of life" from Koheles, and in the discourse *Tze'enah uRe'enah*.)

There is no comparison between the drawing down and enclothe-ment of the Infinite Light at the beginning of the chain of worlds to the Infinite Itself—it is as a drop compared to the ocean.

And this is the meaning of what our Sages said: "The Holy One, Blessed be He, sits and studies Torah."

That is: His Essence is holy and beyond—but He "sits" and lowers Himself to become clothed in the wisdom of Torah, like a person who sits and lowers their posture.

And this radiance is called by the term "Name"—meaning that it is only a ray and illumination.

And the meaning of "Before the world was created, there was only Him and His Name," is that there existed the source, root, and potential within the Infinite to bring about a ray and illumination from which the worlds could be created, according to His will and desire.

Like the radiance of the sun that is contained within the luminary itself, though in the nimshah (the metaphor's inner meaning) this is on a much higher plane.

ואזיריך לך בינוין: איך ש"יך בחינת שם עד שלא נברא העולם, שעננו השם אינו ש"יך אלא לשלתו? וולא ה"יה ציריך לשם? גם מ"קערוא בשמו, שקיים שנברא ה"ה עולם לא ה"יה מ"ש"יכראנבו בשמו

נויבורן על פ"י מה שנודע שהשם יתברך נברא בגמרא, ובמדרשים בשם "הקדוש ברוך הוא"

שבחורו שם זה ולא שמות וכינויים אחרים פגון "רוחם" ו"חנון", לפי שהוא מורה שהוא קדוש וモובך.

וראה על זה בביביאור על פסוק "כ"י עפק מקור חיים" ("ובדרה צאנה וראינה").

ונאי ערוך ההפ"שכה והתלבשות אור-אין-סור בראשית ההפ"שלהות לעצמותו יתברך, אלא בטפה מן הים.

ונזה מה שאמרו רז"ל: "הקדוש ברוך הוא יושב וועסיק בתורה."

פירוש: עצמותו יתברך קדוש ומוקדש, אלא שיזבב ומשפיע עצמו להיות מתקבש בחקמה שבתורה, פא"ם היושב ומשפיע קומתו כו'.

ונאהה זו נבראת בשם "שם", פירוש: שאינה אלא זיו ונאהה בלבד.

ועננו "קיים שנברא העולם, ה"ה הוא ושם בלבד", הינו המקור והשרש והיכולת שיש באור-אין-סור בראוד-היא שיויכל להיות גלי זיו ונאהה, ש"ה היא מאנן התהווות העולמות שיעלה בחתכו ורצונו.

וכמו זיו הפשנש הכלול במאור, שהוא הפשנש עצמו, אלא שבגמיש הוא באוון נעליה יותר אין קז.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/1869

For the sun radiates its rays without intent or choice, whereas Above, the light and radiance only extend when it rises in His will.

Therefore, this radiance, included within Him, refers to the capacity of the Infinite to shine forth a ray and illumination. This ability and potential is called His "Name."

And this is what is written: "And now, let the power of my Lord be great" and "With Your great strength"—for since His Essence is not in the category of influence or transmission at all (as explained in Likkutei Torah, parshas Atem Nitzavim), therefore this potential and source is called His "Name."

And as is written elsewhere regarding the verse "For with You is the source of life"—that even the source of life is nullified and secondary to You and considered as nothing.

According to this, we understand the concept of "His great Name"—which transcends the chain of worlds. It is the power and potential within the Infinite to generate illumination. This is called His Name, which vitalizes and brings all into being.

Therefore, there is no place to ask, "Who called Him by His Name?"—because the term "Name" here does not mean that someone else calls Him, but that this refers to the potential within the Infinite to shine and generate all of existence.

And about this "Name," it is said in Pirkei d'Rebbe Eliezer that "before the world was created, there was only Him and His Name."

And behold, this level of His great Name is praised and glorified forever and ever within the level of the Infinite.

As it is stated in the Second Temple: "Praised and glorified forever and ever is His great Name."

That is as mentioned above: the level of His great Name is praised and glorified without end.

שָׁהַרְיִי הַשְׁמָשׁ מְאִירָה אֶת זִיהָ שְׁלָא בְּטֻוֹנָתָה, מֵהָ שָׁאַיְן כֵּן לְמַעַלָּה, שְׁהַמְשַׁכֵּת קָאָרָה וְהַזְּיוּ הָוָא כְּשֻׁעָוָה בְּרַצְנוּ.

אם כ"ו, הַזְּיוּ הָזָה הַכְּלָול בּוֹ, הַיְיָנוּ מֵהָ שְׁבִיכְלָת אָוֹרְאַיְזְסָוֹף לְהַאֲרִיבָה בְּחִינָת זַיְוָן וְהַאֲרָה כֵּי, אֲשֶׁר יָכֹלֶת וְכֵן זֶה נִקְרָא "שְׁמוֹ".

זֶהוּ מֵהָ שְׁבִחָתוֹב: "עַפְתָּה יְגַדֵּל נָא כַּעַ אַ-לְּזִי", וְכַתּוֹב: "בְּכַחַק הַגְּדוֹלָה", וְהַיְיָנוּ כֵּי לְפִי שְׁמָהוֹתוֹ וְעַצְמוֹתוֹ אֵינוֹ בְּגַדֵּר הַשְׁפָעָה וְהַמְשָׁכָה כָּלָל, כִּמוֹ שְׁנַכְּתָב מֵעַזְבָּתָה בְּלִקְוּטִי תּוֹרָה בְּדָה" אַתְּפָמָן נַצְבָּים", לְכֹן כַּעַ וּמִקְוָה זֶה נִקְרָא בְּשָׁם "שְׁמוֹ" יִתְבְּרָךְ.

וְכִמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּמִקּוֹם אַחֲרֵ בְּעַנְזָן" כִּי עַמְקָה מִקּוֹר חַיִים"—שְׁגָם בְּחִינָת מִקּוֹר הַחַיִים הָוָא בְּטִיל וּטְפִיל לְכָה. וְכֵלָא קְשִׁיבָה כֵּי.

וְעַל פִּי הָמִזְבֵּחַ עַנְזָן "שְׁמוֹ הַגְּדוֹלָה" שְׁלַמְעָלָה מִהְשְׁתְּלִילוֹת, שֶׁהָוָא הַפְּמַתְּחָנָה שְׁשִׁישׁ בְּאָוֹרְאַיְזְסָוֹף עַל בְּחִינָת הַהֲאָרָה, הִיא בְּחִינָת שְׁמוֹ יִתְבְּרָךְ, הַמְתִיחָה וּמִתְהַנֶּה הַכָּל.

וְלֹכֶן אַיְוֹן שִׁיְיךְ לְהַקְשָׁוֹת "מֵי קְרָא בְּשָׁמוֹ", שָׁאַיְן הַפְּרוֹשָׁ שֶׁם זֶה שְׁיִקְרָא הָוָא זָלָתוֹ, אֶלָּא שְׁזָהָיו הַכְּפָח שִׁישׁ בְּאָוֹרְאַיְזְסָוֹף בְּרוֹךְ-הָוָא שְׁתַהְנָה בְּחִינָת הַהֲאָרָה הַמְתִיחָה וּמִתְהַנֶּה הַכָּל, שֶׁהָיָה נִקְרָא "שְׁמוֹ" יִתְבְּרָךְ.

וְעַל שֶׁם זֶה נִאָמֵר בְּפִירְקִי דָרְבִי אַלְיעָזָר שׁ"עַד שְׁלָא נִבְרָא הַעוֹלָם, הַיְיָה הָוָא וּשְׁמוֹ בְּלִבְכָד.

וְהַגָּה בְּחִינָת שְׁמוֹ הַגְּדוֹלָה הָזָה הָוָא מְשַׁבָּח וּמְפֹאָר עַד עַד בְּבְחִינָת אַיְזְסָוֹף.

וְכִמְשְׁפָתּוֹב בְּבֵית שְׁנִי: "מְשַׁבָּח וּמְפֹאָר עַד עַד שְׁמוֹ". הַגְּדוֹלָה.

וְהַיְיָנוּ כֵּפֶל שְׁבִחָתוֹב שְׁמוֹ הַגְּדוֹלָה הָזָה מְשַׁבָּח וּמְפֹאָר עַד עַד.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגָּס - תְּרִיךְ"ט/1869

This is because He alone, may He be blessed, is singular and the essential life of all worlds; this is specifically through the level of “King.”

For the progression of worlds is not via the chain of cause and effect.

As explained in the seforim: if it were cause and effect, there would be (Heaven forbid) change, since in cause-and-effect systems, the cause is altered through its influence.

Like the example: when a teacher is teaching a student, he must focus his mind on the act of teaching, and cannot devote himself to his own abstract intellectual pursuits as he could before teaching.

But with Him, may He be blessed, it is not so: “You are He before the world was created, and You are He after the world was created” without any change, Heaven forbid.

As it is written: “I, Hashem, have not changed”—there is no change at all in Him, before or after creation.

This is because the source of vitality for all worlds is only from His Name alone—i.e., from Malchus.

See more on this concept of His great Name in Likkutei Torah, in the discourse “I am Hashem... who took you out of Egypt,” and in the discourse “Command the Children of Israel” where it explains that “His Name” equals “Will,” and in the discourse “These are the names” in Torah Or.

In truth, even His Name is exalted—as it is written: “His Name alone is exalted”—meaning that even the level of His Name is exalted alone.

Just as He Himself is alone, so too His Name, within His Essence, is also alone.

And the drawing down from His Name is not via cause-and-effect, for if so everything would be infinite.

Rather, the drawing down is through contraction and skipping, until only a single line is drawn.

וְהִינֵּנוּ מִפְנֵי כִּי הוּא לְבָדוֹ יִתְּבָרֵךְ יְחִיד וְעַקֵּר סִיְּדָר. הַעוֹלָמִים הוּא רַק מִבְּחִינַת “מֶלֶךְ” כִּי

כִּי הַשְׁפָלָשָׁלָות הַעוֹלָמִות אַינְנוּ ذְּרָךְ עַיְלָה וְעַלְוָלָל.

כִּי מִשְׁכְּתָבוֹ בְּסֻפְרִים, שָׁאָם כִּי הִתְהַבֵּד בְּחִינַת שִׁינְיוֹ חַס וְשִׁלּוּם, כִּי בְּעַיְלָה וְעַלְוָלָל יִשְׁשִׁינְיוֹ בְּעַיְלָה עַל-יְדֵי הַהַשְׁפָעָה.

כְּמוֹ עַל ذְּרָךְ מִשְׁלָל, בְּשָׁעָה שְׁקָרְבָּן מִשְׁפִּיעַ לְתַלְמִידִזּוֹן, הַכְּרָחָה שְׁיִשְׁים עַיְנוֹ בְּהַשְׁפָעָה, וְאַיְן שְׁכָלָוּ פָנֵנוּ לְעַלְוָל בְּעַנְיִינִים וְשְׁכָלִים כְּמוֹ שְׁהִיה פָנֵנוּ קָדוֹם הַהַשְׁפָעָה.

אָכֵל בְּפָהָר – “אֲתָה הוּא קָדוֹם שְׁגָבָרָא הַעוֹלָם, וְאֲתָה הוּא מִשְׁגָבָרָא הַעוֹלָם” בְּלִי שִׁים שִׁינְיוֹ חַס וְשִׁלּוּם.

וְכִמְשְׁכָתָבוֹ: “אַנְיָה הִי לֹא שְׁנִיתִי” – שְׁלָא יִשְׁ בּוּ יִתְּבָרֵךְ שִׁים שִׁינְיוֹ כָּלָל, מִקְדוֹם שְׁגָבָרָא הַעוֹלָם לְאַחֲרָן שְׁגָבָרָה.

וְהִינֵּנוּ לְפִי שְׁמָקּוֹר חַיָּה הַעוֹלָמִות הוּא רַק מִבְּחִינַת שִׁמוֹ בָּלֶבֶד – בְּחִינַת מִלְכּוֹת.

וּרְאָה מְעַנֵּן שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּלִקְוּטִי תּוֹרָה, בְּקַדְחָה “אַנְיָה כָּרִי אֲשֶׁר הַזָּאתִיךְ מִאָרֶץ מִצְרָיִם”, וּבְקַדְחָה “צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל” מְעַנֵּן “שְׁמוֹ” גִּימְטְּרִיאָה “רְצֹוֹן”, וּבְקַדְחָה “וְאַלְהָ שְׁמֹת” בְּתּוֹרָה-אָזְרָן.

וְאֶתְمָת גַּם שְׁמוֹ יִתְּבָרֵךְ הוּא בְּבִחְנָנָת נְשָׁגֶב, כְּמוֹ שְׁכָתָבוֹ: “כִּי נְשָׁגֶב שְׁמוֹ לְבָדוֹ”, שְׁגָם בְּבִחְנָנָת שְׁמוֹ הוּא נְשָׁגֶב לְבָדוֹ.

שְׁכָמָוּ שְׁהִוָּא יִתְּבָרֵךְ לְבָדוֹ הוּא – כְּה גַּם בְּבִחְנָנָת שְׁמוֹ שְׁבָעָמָתוֹ יִתְּבָרֵךְ הוּא לְבָדוֹ הוּא כִּי

וְאַיְן הַהַשְׁכָה מִבְּחִינַת שְׁמוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת עַיְלָה וְעַלְוָל – שָׁאָם כִּי הִיה הַכָּל בְּבִחְנָנָת אַיְסָסָף.

אַלְאָ שְׁהַהַשְׁכָה הִיא עַל-יְדֵי אַמְצָוָם וְדַלְגָּג, עד שְׁגָמָשָׁה רַק קוֹ לְבָד.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָעִי יִשְׂרָאֵל יְבָגֵס - תְּרִיךְ"ט/ 1869

And this is the concept of the “kav” (line) that is drawn from the level of Malchus of Ein Sof, along with many contractions (see Tanya, vol. II, ch. 9, in the gloss).

Until it becomes possible to have the chain of cause-and-effect. This is the concept of Sovev Kol Almin and Memaleh Kol Almin.

But before all of this, there must be many many contractions: the contraction of the Infinite Light, the contraction of Adam Kadmon, and the secret of the beard (dikna).

As explained in Tanya vol. II, ch. 9 (in the gloss).

And only after the Infinite Light is enclothed within the vessels of Chabad can we apply what the Rambam wrote: “He is the Knower, the Knowledge, and the Known—through knowing Himself...”

But without the aforementioned contractions, it is not at all applicable to say “He is the Known and the Knowledge,” because He is not at all in the category of da’as and knowledge.

Rather, He is far, far above—even from the level and category of wisdom. To Him, even the life of wisdom is considered physical action.

From all the above, it is understood that the drawing down to the level of “You are wise...”—which was the type of divine flow in the First Temple as explained above—requires many contractions.

And the second drawing down is from Chochmah and Binah into the middos—this is the divine revelation in the Second Temple, which corresponds to the unification of Vav and Heh, as mentioned above.

זהו ענין ה"קו" שגמשך מבחינת מלכות דאיינטסוף, ועוד פפה צמצומים (עין בספר התניא חילק ב' פרק ט). בנהga

עד ישיכל להיות בבחינת השם לשלות עיליה וועלול, וככיווע ענין סובב כל עלמין וממלא כל עלמין כו'

אבל קדם לכך זה ארייך להיות בפה וכפה צמצומים – שהוא בבחינת הצמצומים אוור-איינטסוף ברוקהו, צמצומים אדים קדמוני, וסוד קידניא.

וכמו שכתב בספר התניא חילק ב' בנהga פרק ט' ה"ל.

אחר שנטלפש אוור-איינטסוף בבחינת כלים דחקמה בינה-דעת – אז שיק לומר מה שכתב קרמבל: “הוא הידוע, והוא הידועה, והוא הידועה, והוא הידועה...” ובקידעתו את עצמו כו’.

אבל כל האצטום ה"ל אין שיק כלל לווער: “הוא הידוע והוא הידועה”, כי אין בבחינת ובגדר דעתה. ומידע כלל חס ושלום.

אלא למעלה מאננו, עליוי רב עד אין קץ – אפלוי מבחינת ואיך רחכמה, עד שבקתי רחכמה נוחשכת. לעשיה גשmittה ליגבי יתקברך.

נמצא שמקל זה יובן שענין ההמשכה לחיות בבחינת “אנת הוא רחכם” כו’, שזוהי בבחינת ההמשכה שבקתה בבית ראנזון כו’, כמו שכתב באר לעיל – ארייך להיות על-יריך בפה וכפה צמצומים כו’.

וההמשכה ה"ב" היא מהחקמה-ובינה למדות, שזוהי ענין ההמשכה והגילוי אלקות שבקה בית שני, שזוהי ענין יחד וואו-ה"א פנ"ל.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדִיחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגּוּס - תְּרִיךְ"ט/ 1869

However, in order to have a drawing down into Ze'ir Anpin (the middos), so that there can be unification of Ze'ir Anpin and Nukvah (Zon), the source of the flow must come from Arich Anpin, the root and source of the emanated beings.

Therefore, the letter Vav of the Divine Name has a Yud at its head—and the Yud has a small thorn on top (kotzo shel yud), which hints to Kesser. As is known, this is Arich Anpin—the source of the emanated beings.

But for the flow to reach from Arich Anpin to Ze'ir Anpin, there must be two transmissions: one from Chesed of Arich Anpin to Abba and Imma (Chochmah and Binah), and a second from Abba and Imma to Ze'ir Anpin.

As explained in Likkutei Torah, in the discourse *Hashem will strike His enemies*, beginning of section one—that the Divine Name "Hashem" in the phrase "will strike His enemies" has a ta'am (trope) of gershayim, which is called *terin gerishin* (two streams), as brought in Pardes in the section on cantillation marks.

This alludes to the two voices corresponding to the two transmissions.

See also Zohar, vol. II, Parshas Beshalach 63b, "When Atik desired to bestow blessing upon the world—fortunate is the world that is connected to this supreme depth," which refers to Yesod of Abba. Afterward it flows into Ze'ir Anpin, the level of Vav.

According to this, we can understand the verse "And a river went out from Eden to water the garden." These are two gardens: the upper Gan Eden and the lower Gan Eden.

These also correspond to the two Temples: the First and the Second. There must be two types of divine flow—first, the level of "You are wise," which is the root of the flow in the upper Gan Eden.

This is like the letters Yud and Heh—Binah, "the expanses of the river"—"With the Yud the World to Come was created."

אָכָל כָּדִי שְׁתָקָה הַהְמִשְׁכָה בָּזְעִיר אַנְפִּין – מִדּוֹת
 עַלְיוֹנוֹת – שִׁיּוּכֵל לְהִיוֹת יְחִוּד זָוֹן – אַרְיךָ שְׁיִימִשָּׁה
 שָׁרֵשׁ הַהְמִשְׁכָה מְאַרְיךָ אַנְפִּין, שָׁרֵשׁ וּמִקּוֹר הַגְּנָאָצָלִים

וְלֹכֶן וְאַיו בָּרָאשׁו יְוּד, וְהַיּוּד יִשׁ בּוֹ קֹזֶה – שְׁרוֹמָן
 לְבָחִינָת הַכְּתָר, כְּנוֹדָע – שַׁהְוָא בָּחִינָת אַרְיךָ אַנְפִּין,
 שָׁרֵשׁ וּמִקּוֹר הַגְּנָאָצָלִים כּו'

אָכָל כָּדִי שְׁתָקָה הַהְמִשְׁכָה מְאַרְיךָ אַנְפִּין לְזָעִיר אַנְפִּין
 – אַרְיךָ שְׁתִּי הַמְשֻׁכּוֹת: הַאֲחָת מִקְסָד לְאַרְיךָ אַנְפִּין
 לְאַבָּא וְאַמָּא, וְהַשְׁנִית מְאַבָּא וְאַמָּא לְזָעִיר אַנְפִּין

וְכָמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּלִקְוּטֵי תּוֹרָה, בְּזַ"ה "הִ נְחַתּוּ מְרִיבָּיו"
 סְפִּרְתָּא, שְׁעַל שֵׁם הַוִּי קְנַחְתּוּ מְרִיבָּיו הַוָּא גָּרְשִׁים
 – שַׁהְוָא נִקְרָא תְּרִין גְּרִישָׁוּ – כָּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּפֶרֶדֶס
 שַׁעַר הַפְּטָעִים

וְהַיִּינוּ שְׁנֵי קּוֹלוֹת בְּנִגְדֵּשְׁתִּי הַהְמִשְׁכּוֹת כּו'

וּרְאֵה בְּזֹהָר חָלֵק בְּ פָרָשָׁת בְּשַׁלָּח דֶּר סְג עַ"ב:
 "כְּדִעְתִּיק בַּעַז לְזֹמְנָא בְּרָכָא לְעַלְמָא, אַשְׁרֵי כָּלָא,
 בְּהָאֵ עַמִּיקָא עַלְלָא" – שַׁהְוָא בָּחִינָת יְסֻוד אַבָּא,
 וְאַחֲרֵי כֵּה נִמְשָׁךְ לְזָעִיר אַנְפִּין – בָּחִינָת וְאַי

וְעַל דָּרָךְ זֶה יַיְבֹּן עַנְנֵן "וְנִנְהַר יִזְאֶה מֵעַדְן לְהַשְׁקוֹת אֶת
 הַגּוֹן": הַמְּשֻׁנְבָּנִים – גְּרָעָדָן הַעַלְמָיו גְּרָעָדָן
 הַמְּתַחְזָן

וְהַמְּגַמְּדָן שְׁנֵי מִקְדָּשֹׁת – בֵּית רָאשָׁון וּבֵית שְׁנֵי
 – שְׁאַרְיךָ שְׁתִּי הַמְשֻׁכּוֹת: הַרְאָשָׁוֹנה – לְהִיוֹת בָּחִינָת
 "אַנְתָּה הַוָּא חַכִּים", שַׁהְוָא שָׁרֵשׁ הַהְמִשְׁכָה בְּגַנְעָדָן
 הַעַלְמָיו.

זָהָו עַל דָּרָךְ יְוּדָה-דָּהָא – בֵּיתָה, "רַקְבּוֹת הַבָּהָר" –
 "...בְּיִוּד גְּבָרָא הַעֲלָם הַבָּהָר".

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדִיחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/1869

The lower Gan Eden corresponds to the lower Heh, which receives from the Vav. For this there must be a drawing down from the level of "Yours, Hashem, is the greatness..."

This is also the meaning of the verse "For Hashem is a G-d of knowledges"—two levels of daas: higher and lower.

The higher daas is a revelation of how "before Him, all is considered as nothing." The lower daas is awareness within Malchus, and the nullification of yesh (ego).

This is the same idea in the upper and lower Gan Edens: the upper reveals higher daas, how before Him all is nothing; the lower reveals the nullification of somethingness.

In this way we can also understand the two Temples: the First Temple corresponds to the upper Gan Eden, the Second Temple to the lower.

But in order for these two types of divine flow to be drawn down, it is about this that it is said: "You have captivated My heart, My sister, My bride."

The explanation of "You have captivated My heart" was explained earlier—it refers to two hearts, i.e., two flows: the level of "You are wise" and the second, "Yours, Hashem, is the greatness."

And this is drawn down through "My sister, My bride"—for there is an advantage in the quality of "sister" that does not exist in "bride," and likewise a quality in "bride" that does not exist in "sister."

Regarding Avraham it says: "She is my sister, the daughter of my father, and she became my wife"—he possessed both qualities, as explained in the discourse *VeLe'achoso HaBesulah*.

And "the deeds of the forefathers are a sign for the children": in the divine service of the Jewish people there are both aspects—"My sister" and "My bride."

"My sister" comes from the root of "unity" and "connection" (ichui ve'chibur), while "bride" comes from the root "kaltah

ונורען הפתחตอน על דרכך ה"א תפתקאה, שמקבילה מן חנויו – שאיריך ליהיות ההמשכה מבחןת "לך ה' הצעלה" כו'.

זהו גם כן מה שכתבו: "כפי אל דעתות הווי" – שמי. בחרינותו דעת: דעת עילאה ו דעת תפתקאה דעת עילאה הוגיילו כמו ש"קממי" כלל חשביב, דעת תפתקאה הוא הצעלה בבחינת מלכותו יתרברך ובוטול הייש.

זהו עצמו ענין היגיילו שבגנורען העליזון – שבו מאיר דעת עילאה, איך דקממי' כלל חשיב, ובגנורען הפתחตอน – בו מאיר בחרינת דעת תפתקאה בוטול הייש. לאין כו'

ועל דרכך זה יש לו מר גם כן – שני מקומות: בית הראשונים על דרכך גנורען העליזון, ובית שני על דרכך גנורען הפתחตอน כו'

אבל כדי שיימשכו ב' ההמשכות אלו – על זה נאמר: "לבטחני אחתי כלה".

פירוש "לבטחני" נתבאר לעיל שהוא ב' לבבות – ב' ההמשכות: בחרינת "אנחת הוא חכמים" וככ' "לך ה' הצעלה".

זהו נמשך על יידי "אחתי כלה", שהנה יש מעלה ב"אחתי" שאינה ב"כלה", ויש מעלה ב"כלה" מה שאנו ב"אחתי".

ובאברהם נאמר: "אחתי בחתמבי היא ותהי לי לאשה", שחיו אצלו ב' המשלות – כמו שכתבו מזוה בד"ה ". ול אחיתו הפתולה

ומעשנה אבות סימן לבנים: יש בעבורקה דבשmetaה. יישראל ב' בחרינות – "אחתי" ו"כלה".

"אחתי" לשון אחוי וחברות, ו"כלה" הוא מלשונו. "כלתה נפשי", "כלתה שאריו ולכבי".

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/1869

nafshi"—my soul pines; "kalta she'ari ve'libi"—my flesh and heart yearn.

That is, one must attain a state of complete yearning and longing—to be bonded, attached, and unified with the Essence of the Infinite One, may He be blessed.

This is the concept of the precedence of "Shema" to "VeHayah Im Shamoa"—that first one must accept the yoke of the kingship of Heaven, which is the level of Ein Sof as the crown of will, the source of all particular desires in Torah and mitzvos.

And through this yearning and thirst, one draws Him, so to speak, to manifest in the two flows mentioned above.

This is the meaning of "You have captivated My heart"—we make and draw Him, so to speak, into the two modes of flow: the first, the level of "You are wise"; and the second, "Yours, Hashem, is the greatness..."

For the Essence of the Infinite One, may He be blessed—His being and essence—is completely beyond and exalted above the framework of worlds, as explained above.

And all the upper and lower worlds do not occupy any place at all in His presence.

Therefore, in order for there to be "You have captivated My heart"—these two flows—this comes through the aspect of "My sister, My bride," which is the yearning and longing, the unification, bonding, and cleaving to the Essence of the Infinite One, the Master of Will.

And through this, the result is: "You have captivated My heart."

But in order for these two types of divine flow to be drawn down, it is about this that it is said: "You have captivated My heart, My sister, My bride."

The explanation of "You have captivated My heart" was explained earlier—it refers to two hearts, i.e., two flows: the level of "You are wise" and the second, "Yours, Hashem, is the greatness."

וכיינו, שאריך להיות בבחינת כליאן ותשיקה להיות דבוק וקשר ומאלה לבחינת א/or-אין-סוף ברוך-הוא עצמי.

שזהו ענו ה暗暗ת "שמע" ל"והיה אם שמע" – כדי שיקבלו עליהם עול מלכות שמים תחלה, הוא בבחינת אין-סוף בעטרא דרעוּףא, מקור כל קרצנות הפרטים דתורה ומצות.

ועל-ידי הכליאן והצמאן זה – על-ידי זה ממשיכים אותו יתברך בבחינת ב' הנטשות: האהת – בבחינת "אנת" הוא חכמים, והשנית – "לך ה' בגולה" וכו'

ונזהו "לביבתני" – שעושים וממשיכים אותו יתברך בבחינת ב' הנטשות: האהת – בבחינת "אנת" הוא חכמים, והשנית – "לך ה' בגולה" וכו'

כ' א/or-אין-סוף ברוך-הוא – עצמותו ומהותו – מבדל ומורם מגדיר עולמות כנ"ל.

וכל העולמות עליונים ומתקונים אינם תופסים מקום כלל וכלל.

לכן, כדי שיהי בבחינת "לביבתני" – ב' בבחנות כנ"ל – זהו על-ידי בבחינת "אהת" כליה, שהוא בבחינת הכליאן וסתוקה בבחינת אהוי וחברור ובקבות. ותשיק לבחינת א/or-אין-סוף בעל קרצון וכו'

ועל-ידי זה יומשך להיות: "לביבתני" וכו'

אבל כדי שיומשכו ב' הנטשות אלו – על זה נאמר: "...לביבתני אהתי כליה".

פירוש "לביבתני" נתבאר לעיל שהוא ב' בבחנות – ב' הנטשות: בבחינת "אנת" הוא חכמים וגב' "לך ה' בגולה".

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/ 1869

And this is drawn down through "My sister, My bride"—for there is an advantage in the quality of "sister" that does not exist in "bride," and likewise a quality in "bride" that does not exist in "sister."

Regarding Avraham it says: "She is my sister, the daughter of my father, and she became my wife"—he possessed both qualities, as explained in the discourse *VeLe'achoso HaBesulah*.

And "the deeds of the forefathers are a sign for the children": in the divine service of the Jewish people there are both aspects—"My sister" and "My bride."

"My sister" comes from the root of "unity" and "connection" (ichui ve'chibur), while "bride" comes from the root "kaltah nafshi"—my soul pines; "kalta she'ari ve'libi"—my flesh and heart yearn.

That is, one must attain a state of complete yearning and longing—to be bonded, attached, and unified with the Essence of the Infinite One, may He be blessed.

This is the concept of the precedence of "Shema" to "VeHayah Im Shamoa"—that first one must accept the yoke of the kingship of Heaven, which is the level of Ein Sof as the crown of will, the source of all particular desires in Torah and mitzvos.

And through this yearning and thirst, one draws Him, so to speak, to manifest in the two flows mentioned above.

This is the meaning of "You have captivated My heart"—we make and draw Him, so to speak, into the two modes of flow: the first, the level of "You are wise"; and the second, "Yours, Hashem, is the greatness..."

For the Essence of the Infinite One, may He be blessed—His being and essence—is completely beyond and exalted above the framework of worlds, as explained above.

And all the upper and lower worlds do not occupy any place at all in His presence.

וזהו נמשך על-ידי "אהתني" ב"כליה", שהנה יש מעלה ב"אהתני" שאינה ב"כליה", ויש מעלה ב"כליה" מה שאין ב"אהתני".

ובארכם נאמר: "אהתני בח-אבי היא ותהי לי לאשָׁה", שחייו אצלו ב' הפלגות – כמו שפטוב מזה בז"ה ". ולאחותו הפטולה".

ומעשרה אבות סימן לבנים: יש בעבורקה דעתמת יישרל ב' בחינות – "אהתני" ו"כליה".

אהתני" לשון אחוי וחברוי, ו"כליה" הוא מלשון ". קלטה נפשי", "כלמה שاري ולבבי".

הינו, שאריך להיות בבחינת כלין ותשיקה להיות בבחינת דבוק וקשרו ומאלה לבחינת אור-אין-סוף ברוך-הוא העצמי.

שזהו עבון הקדמת "שמע" ל"זהה אם שמוע" – כדי שיקבלו עליהם עול מלכות שמים תחלה, הוא בבחינת אין-סוף בעטרא דרעה, מקור כל הרצונות הפרטייםpth תורה ומצות.

על-ידי הכלין והצפאות הנה – על-ידי זה ממשיכים אותו יתברך לחיות בבחינת ב' הנטשות: האחת – בבחינת "אנת הוא חכמים", והשנית – "לו ה' הגולה" וכו'

כ' אור-אין-סוף ברוך-הוא – עצמותו ומהותו – מבדל ומרום מגדר עולמות כנ"ל.

כל העולמות על-yonim ומחותנים אינם תופסים אקים כל וכל.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדִי יִשְׂרָאֵל יִגְּנָס - תְּרִיךְ"ט/1869

Therefore, in order for there to be "You have captivated My heart"—these two flows—this comes through the aspect of "My sister, My bride," which is the yearning and longing, the unification, bonding, and cleaving to the Essence of the Infinite One, the Master of Will.

And through this, the result is: "You have captivated My heart."

And the matter of the letter Yud: It is known that the Yud is a single point, representing the level of Chokhmah—"koach mah"—the power of self-nullification. In the divine service within a person's soul, this is the level of "nullify your will"—that is, to constrain and subdue all his desires that are not directed to God, whether in thought (as in "many thoughts are in a man's heart, but the counsel of Hashem shall stand"), or in speech (not to speak as one pleases, as it says, "one who guards his mouth and tongue..."), or in action—to avert one's eyes from seeing evil, and not to stray after your heart and eyes, whether in prohibitions or even in what is permitted. As our Sages say: "Sanctify yourself in what is permitted to you." This applies to every measure and form of a person—to cast away his self and will entirely.

And this self-nullification is a manifestation of Chokhmah, for "in Chokhmah it is clarified"—to clarify good from evil, and to nullify the will for evil in the face of the good through the power of Chokhmah in the soul. Therefore, our Sages said the phrase "sanctify yourself," because "kodesh" is associated with Chokhmah, as is known regarding the passage of "Kodesh" in tefillin. Through this nullification from below (isarusa d'letata), where one nullifies and sets aside himself and his will to be nullified to Him, this elicits a response from above (isarusa d'le'ila)—a concealment of the Essence of the Infinite Light, so that it does not radiate or reveal except through a condensed and hidden fashion, layer upon layer of concealment.

לכן, כדי שיאיה בבחינת "לבבתני"—ב' לבבותה ה"נ"ל
—זהו על-ידי בבחינת "אתני כלה", שהוא בבחינת
הכליוון וסתוקה בבחינת אחוי וחבר ובקות
ונחשק לבחינת אור-אין-סוף בעל הרצון כי

ועל-ידי זה יומשך להיות: "לבבתני" פ"ו

וענינו כי"ד הינה נזקע שהי"ד הוא בבחינת נקודה ח"א
בחינת חכמה כה א"ה בבחינת בטול, ובעצותה בנטש
האדם הוא בבחינת בטל רצוך כו', רקינו לאצטם
ולכפ"ש את כל רצונתי אשר לא לה' נם, והוא
במחשכה כי רשות מוחשנות בלב איש ועצת ה' היא
תקום. והוא בדיבור של"א יהנה דברו ורוח פיו
כרצונו, וכמ"ש שומר פיו ולשונו כו'. והוא במשחה
להיות עוצם עיניו מראות ברע, ולא מתויר אחריו
לברכם ואחרי עיניכם כו', בין באיסור בין בחתימה
וכמ"א קדש עצם בפרט לה, והוא בכל שעור קומה
של אדם להשליך נפשו ורצונו מנגד כו

וביטול זה הוא בבחינת חכמה, כי בבחינה אתפְרִירִי
לברר הטוב מרע ולבטל רצון רע מפני הטוב בכת
הכחמה שבגנפ"ש, וכן א"ר לשון קדש עצם כי קדש
הוא בבחינה כנזק מענינו פרשת קדש שבתפלין.
ועל-ידי בבחינת ביטול זה ששבאתערותא דלטפה
שבבטל ומסלק עצמו ורצונו לבטל אליו יתברך,
על-ידי זה נמשך אתערותא דלעילא להיות בבחינה
סילוק עצמות אור-אין-סוף ברוך-הוא כביכול של
יאיר ויתגלה אלא בבחינת עצום בהעלם אחר העלם
בחינה ישות ה"ש ולא אור, ויהנה גילוי בבחינת י"ד
שהיא בבחינה חכמה על-ידי בבחינת י"ד חכמה
שבגנפ"ש.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגּוּס - תְּרִיךְ"ט/ 1869

And this is the root of the concept of the divine flow previously explained: that there should be the level of "You are wise"—a revelation of Chokhmah within the letter Hei (Binah), corresponding to Gan Eden HaElyon, and to the level of the First Beis HaMikdash.

And the concept of the level of the letter Hei in the soul is the level of comprehension and understanding—to contemplate the greatness of the Infinite One, blessed be He, with prolonged contemplation, to understand one thing from within another. The meaning of "from within" a thing refers to the level of Mimalei Kol Almin, as in the idea of "in His goodness He renews each day continually the work of creation"—that in every moment there is a new flow of vitality to create and renew the worlds from nothing to something.

And this is what the verse means: "Forever, Hashem, Your word stands in the heavens"—as explained in the teachings of the Baal Shem Tov (as cited in Likutei Torah and Tanya), that the word of Hashem—specifically, the saying "Let there be a firmament"—continually stands in the heavens, giving it ongoing existence from nothing to something. Were this speech to withdraw for even a moment, it would revert to nothingness and void. And the same is true for all the creative utterances.

From within this "inner matter"—that is, the contemplation of Mimalei Kol Almin—one must then rise to the level of "matter itself," which corresponds to the level of Soveiv Kol Almin: the Infinite One, blessed be He, of whom it is said "the heavens and the earth I fill." "I" refers to the Essence and Being of the Infinite, though this remains concealed and not revealed openly.

ונזהו שרך'ש ענינו ההמשכה שנטהבר ליעיל להיות בבחינת "אנף הוא חכמים", בבחינת חכמתה המתגללה בה. בבחינת בינה ג"ע הצעילון, ובבחינת בית ראשון כו

וענינו בבחינת ה' שבענפ'ש הוא בבחינת השלגה ובינה להחכומו במלות איזוסוף ברוך-ההוא בארכיות התחבוננות לברין דבר מהות דבר, פירוש תורה דבר הוא בבחינת אמלא כל עלמין הוא בבחינת ובתוכו מחדש בכל יום פמ"ד מעשה בראשית שבעל עת ובכל רגע נמשכת המשכה ברוך להקויות ולתודש העולמות מאין ליש

ונזהו שאמ' הכתוב לעולם ה' דבר נאכ' בשמים שפירוש במקרשי מהלים על-פי זה (ובספר שעריה שמועה בשם הבעל שם טוב זכרונו לברכה) שבר ה' הוא מאמר כי רקיע עומד פמ"ד בשימים להווות מאין ליש, ואם קינה מסתלק ברגע היה חזר לאין לאפס, ועד זרך זה כל המאקרוות כו

ומתוך דבר זה אריך להיות בבחינת דבר הוא בבחינת סובב כל עלמין, הינו בבחינת אור-אינסוף ברוך-היא שעליו נאמר את השמים ואת הארץ אני מלא, אני הוא בבחינת אינסוף עצמותו ומהותו רק שעה בבהלם שאינו מאיר בגילוי

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדִיחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/1869

However, through extended contemplation in the “inner matter”—i.e., Mimalei Kol Almin, about which the Sages said: “Just as the soul fills the body, so too God fills the world”—this level can be felt as if one sees it. Just like one comprehends and senses clearly—as if he sees—his soul that enlivens him, even though he has never seen his soul, nevertheless the awareness is so strong that it is as if he sees it. Likewise, the level of Mimalei Kol Almin can be seen and sensed.

So too, the level of Mimalei Kol Almin is visibly perceived and sensed. This is why there must be some felt vitality in the world—something that enlivens the world. For the world is like a great body, and the Holy One, blessed be He, enlivens the world just as the soul enlivens the body. From this “inner matter”—i.e., Mimalei Kol Almin—one can come to the level of “the matter itself,” which is the level of Soveiv Kol Almin.

And it may be explained that the “within a matter” (תֹּוךְ ذָבֵר) refers to the Six Days of Creation, which are for the sake of action. And one must say that the primary intent is for the sake of the Ten Commandments—for “ten, ten per measure” (in the Mishkan) corresponds to the Ten Commandments. That is because the Holy One, blessed be He, made a condition with the act of Creation: if the Jewish people would accept the Torah, good; and if not, He would return the world to void and desolation.

And this is what the Sages said in Bereishis Rabbah: “These are the generations of the heavens,” “These are the names,” “These are the testimonies”—on whose merit do they stand? In the merit of “these are the names of the children of Israel,” and “these are the testimonies and statutes and laws,” etc.

אבל על-ידי אריכות ההתבוננות בבחינת תוכה דבר
 הוא בבחינת מלאן כל עלמין שעליו אמרו רבותינו
 זכרונם לברכה מה הגנשמה ממלאת את כל הגוף כה
 הקדוש ברוך הוא ממלא את כל העולם, שבחינה זו
 מרגשת כאלו רואה, והינו כמו שמשיג ומרגיש היבט
 כאלו רואה את נפשו במקום הנה יראה זו מרגשת
 ראה את נפשו, מכל מקום הנה יראה זו מרגשת
 כאלו רואה מפש.

ונעד דרכ זה בבחינת מלאן כל עלמין גם-כון גראה
 ווראש. והינו שעיל-כון אריך שיש לה היות איזה דבר
 מה, מה שמתהיה את העולם שעהולם הוא כמו גוף
 גדול וקדוש ברוך הוא מתייה את העולם כמו
 הגנשמה שמתהיה את גוף, ובבחינת תוכה דבר הינו
 ממלאן כל עלמין אריך להיות בבחינת דבר הוא בבחינה
 סובב כל עלמין.

וניש לומר כי תוכה דבר זהו עניין בריאות העולם שמה
 על מנת לששות, ואיך לומר שעיקר האCTION הוי
 בשביב עשרה דברות כי עשרה עשרה הפה כו',
 שהם על מנת מכון כגד עשרה דברות, והינו כי
 פנאי התחנה הקב"ה עם משושה בראות אם יקימו
 ישראל תורתי מושב ואם לאו יקזיר את העולם
 לתהו.

זהו שאמרו ר' ברפה" אללה תולדות העשימים כו',
 אלה שמות, אלה העדות, אלה בזוכות מי הם
 עומדים? בזוכות? ואלה שמות בני ישראל, ואלה
 בזוכות מי הם עומדים? בזוכות? אלה העדות והחקים
 והמשפטים" כו'.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגּוּס - תְּרִיךְ"ט/1869

And this is the level of “matter” (הַבָּרָה), which is the level of Soveiv Kol Almin—for through the mitzvos, we draw from Soveiv Kol Almin. This corresponds to the letter Hei of the soul.

And the letter Vav corresponds to the middos—the emotional traits—specifically the trait of love: “to love Hashem your God, for He is your life.” Just as one loves the life of his soul, so too, when he contemplates and understands that the Infinite One, blessed be He, is the life of all life—as it says, “with You is the source of life”—meaning the source of life is with You—then he comes to love and yearning to be connected and attached to the Infinite One, blessed be He.

And the final Hei is the level of awe, as it says, “With this shall Aharon come into the Holy.” This is the Name Havayah as expressed within the soul.

And in order for the body to be a material that is fit to receive the form of the soul, the body also contains the image of the Name Havayah: the head is shaped like the Yud, the torso like the Vav, and the five fingers of each hand and foot are the two Hei’s of the Name.

And it can be said that this is why there are ten fingers on the hands and ten on the feet—corresponding to the Name Havayah spelled out with Hei’s (הַהַהַהַהַהַהַהַהַהַהַהַ), in which each Hei is represented as two Hei’s. Thus, the number of fingers—ten on the hands and ten on the feet—parallels this idea. Through the body having the form of the Name Havayah, it becomes a material fit to receive the form of the soul, for the physical form of the body is prepared to receive the soul’s form.

And with this, we can understand the power that the souls of Israel have to draw down the level of “You have captured my heart” (לְבַתָּנִי)—meaning to draw down the two levels of “two hearts” mentioned above. Since within every single Jew there is the actual Name Havayah, as explained above, as it is written: “For a portion of Havayah is His people” (Devarim 32:9),

וְזהוּ בְּחִנָּת זֶבַר הָוּא בְּחִנָּת סּוּבָּב כָּל עַלְמָיו, שָׁעַל
 גְּזִי הַמִּזְוֹצָות מִמְּשִׁיכִים מִבְּחִנָּת סּוּבָּב כָּל עַלְמָיו, וְזהוּ
 בְּחִנָּת הַ שְׁבִּנְפָשׁ

וְהַנּוּי הָוּא בְּחִנָּת הַמִּזְוֹצָות בְּחִנָּת אַהֲבָה לְאַהֲבָה אֶת
 הָ, כִּי הָוּא חִיאָה, שְׁפָמוֹ שְׁאַהֲבָה חִיאָ נִפְשָׁוֹ, כְּנָ גַם כְּנָ
 פָּאַשְׁר יְתַבּוּנוּ וְבִבְּזָן שְׁאַוְרָא-אַיְזָסָוֹף בְּרוֹדָהוּא הָוּא
 חִיאָ הַמִּזְוֹצָם כְּמוֹ שְׁבַּתְוָבָּכְ "כִּי עַמָּךְ מִקּוֹר מַיִם", שְׁמָקוֹר
 הַמִּזְוֹצָם הָוּא עַמָּךְ, מִזָּה יְבֹא לְבִחְנָת אַהֲבָה וְתִשְׁוֹקָה
 לְהִיּוֹת קָשָׁוָר וְקָבוֹק בְּבִחְנָת אַוְרָא-אַיְזָסָוֹף בְּרוֹדָהוּא

וְהָא אַחֲרָנָה הִיא בְּחִנָּת הַיְּרָאָה, "בְּזֹאת יְבֹא אַהֲרֹן
 אֶל הַקָּרְבָּן", וְזהוּ שֵׁם הָרִי שְׁבִּנְפָשׁ

וּבְשִׁבְיל שִׁיחָנָה הַגּוֹף הַמָּר מָכוֹן לְקַבֵּל צְוֹרַת הַנְּפָשׁ
 יִשְׁבַּעַגְוּר גַּמְ-כָּן תִּמְוִינָת שֵׁם הָוּי, שְׁהָרָאָשָׁה הִיא כִּצְיוֹר
 תִּמְוִינָת הַיּוֹ"ד, וְהַגּוֹף הָוּא כִּצְיוֹר תִּמְוִינָת הַנּוּ"וּ, וְהָ
 אַצְּבָעָות שְׁבִּיד וְהָ אַצְּבָעָות שְׁבָרְגָּל זֶה בְּ הַיּוֹ"נּוּ
 שְׁבָשָׁם הָוּי.

וְיִשְׁלַׁחְמָר שְׁלַׁכְךָ יִשְׁלַׁחְ אַצְּבָעָות בִּינְדִּים וּעַשְׁר
 אַצְּבָעָות בְּרַגְלִים כְּמוֹ בְּשֵׁם הָוּי בְּמַלְיוֹת הַהַיּוֹ"וּ שְׁכָל
 הָא הִיא בְּ הַיּוֹ"וּ (הַהַ) לְכָנּוּ קְמַסְפָּר הַאַצְּבָעָות יִשְׁלַׁחְ
 גַּמְ-כָּנוּ עַשְׁר אַצְּבָעָות בִּיד וּבְרַגְלָה. וּלְלִידָּר שְׁבָגּוֹר
 הַאַדְמָם יִשְׁלַׁחְ צִיוֹר שֵׁם הָוּי לְכָנּוּ הַמָּר מָכוֹן לְקַבֵּל צְוֹרַת
 צְוֹרַת הַנְּפָשׁ, שְׁצִיוֹר הַחַמָּר שְׁבָגּוֹר מָכוֹן לְקַבֵּל צְוֹרַת
 הַנְּפָשׁ.

וּבְכָל זֹאת יָבוֹן הַכְּפָח שְׁיִשְׁלַׁחְ לְנִשְׁמָות יִשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיחָה
 לְהִיּוֹת לְבַבְּתָנִי, שְׁיִחְנָה נִמְשָׁה בְּבִחְנָת שְׁנִי הַלְּבָבָות
 הַגְּנָ"ל, שְׁמַפְנִי שְׁבָכָל אַחֲד וְאַחֲד מִיְשָׁרָאֵל יִשְׁלַׁחְ שֵׁם הָוּי
 "מִמְשָׁנְגָ"ל, וְכָמוֹ שְׁבַּתְוָבָּכְ "כִּי חַלְקָה הָוּי עַמּוֹ

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגּוּס - תְּרִיךְ"ט/1869

and at the giving of the Torah it says, "Face to face did Hashem speak with you" (Devarim 5:4), that through the Ten Commandments which He spoke with Israel face to face, the Name Havayah was drawn forth to illuminate openly within every Jew.

Therefore, they are capable of drawing down the level of the Name Havayah—which is itself the concept of the two hearts above. This is the spiritual continuation in Divine service, analogous to the level of revelation that existed in the two Temples, the First and the Second, as mentioned above—that they correspond to the letters Yud-Hei and Vav-Hei.

And through the service now, there will be the revelation in the future: "Greater will be the glory of the latter House than the first" (Chaggai 2:9). The simple meaning, as our Sages say in Bava Basra 3a, is that one opinion holds it refers to the structure, and another that it refers to the years.

But some explain that it refers to the future—that it "will be" (יהנה), meaning that it will be equal (שווה) to Yud-Hei. Thus, the revelation will be greater even than the Second Temple, where the lower Hei received from the Vav; whereas in the future, it will receive directly from the Yud.

However, the phrase "greater will be the glory of the latter House than the first" can also imply that it will be greater even than the First Temple—as is the simple reading. The idea is that in order for the lower Hei to receive from the Yud itself, the root of the drawing down must come from an even higher and loftier place. This is why it says it will be greater even than the First.

And this is the meaning of "on condition that the Lion (Moshiach) will come in the month of the Lion (Av)." For there is a lion in holiness, and similarly, there is one in the side of impurity. The concept of the lion of holiness is explained in Maamar Ani Ledodi, sec. 1, that the lion from chesed in the Name Ayin-Beis (72) has 216 letters.

ובמפני תורה כתוב "פניהם בפנים דבר הו' עפקם",
 שעל ידי הקדיבות שדייר עם ישראל אל פנים בפנים
 נמשך שם הו' להאריך גיגילוי בכל אחד ואחד
 מישראל,

לכן ביכולתם להמשיך בחינת שם הו', שזהו עצמו
 ענן שיי הלבבות הנ"ל. וזהו מהמשכה ברווחיות
 בעבורה קאפנו ענן הגליוי שזכה בשני בתי מקדש,
 בראשון ובשני, הנ"ל, שהם בוחינת יה' זה-זה

ועל ידי העבורה דעתכשו יהנה גיגilio לעתיד לבוא:
 "גדול יהנה כבוד הבית קאפרון מן קראשון", ופירוש
 הפשט במאמר רן"ל בק"ב ג' סע"א, רב ושמואל חד
 אמר בבנין חד אמר בשני

אבל יש מפרשין שקיים על לעתיד לבוא, וזהו
 "יהנה"—שיהנה שווה כמו יה. ונמצא שיהנה גיגilio
 יומר מה יהנה גיגilio בביית השני, שאז קיבלה
 ה"א תפאה על ידי ו"ו, ולעתיד תקבל מהיו"ד עצמו

אבל לשון "גדול יהנה כבוד הבית קאפרון מן
 קראשון" סובל גם מן קראשון יהנה גדול, כמו
 שהוא לפיו פירוש הפשט כו. והענין הוא—דקדין
 שתתקבל בוחינת ה"א תפאה מהיו"ד עצמו—הכרה
 שליה נמשך שורש מהמשכה ממקום קבוצה יותר
 נעה, וזהו שגדול יהנה גם מן קראשון כו.

וזהו "על מנת שיבוא אריה במלל אריה", דינה יש
 אריה בקדושה, וכן גם פון יש בלווה"ז. והענין—
 דאריה דקדושה פירוש במאמר אני לדודי אותן א'
 ס'ק א', אריה מצד החסיד שם ע"ב יש בו ר"ו
 אותיות,

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגָּס - תְּרִיךְ"ט/1869

And in the Tikkunei Zohar, Tikkun 70 (132a), it says that Adam of Beriah—who is primordial before all primordials—rides upon the lion. And in Keser Shem Tov there it is explained that Adam of Beriah refers to Kesser riding upon the lion of chesed. And we may say that his intent is that just as in general Adam of Beriah refers to Adam Kadmon, in particular within Atzilus it is the level of Kesser.

If so, at the very least, according to what our Sages said in Yalkut: “On condition that the Lion will come”—this refers to the revelation of the level of Kesser.

And this is [the meaning of] “in the constellation of Ari (Leo),” for it is written: “And I will turn their mourning into joy.” The idea is that just as there is weeping of “weeping and weeping again,” so too there is a weeping of joy—as it says regarding the future, “with weeping they shall come,” which refers to the weeping from joy.

For weeping comes from contraction and pressure in the brain that pushes out the surplus fluids in the form of tears. And this contraction can also result from overwhelming joy—as in the case of Rabbi Akiva, whose eyes flowed with tears from the intensity of revelation and immense delight.

For joy is the expansion of vitality, as it says: “A good report makes the bone fatten,” as in the story of Vespasian, etc. And this is the movement of blood in the arteries and similarly the expansion of the spirit of life and of new intellect being drawn down.

Now, when there is a vessel below to receive the joy, it spreads and draws down new intellect. Likewise, the spirit of life spreads to vitalize the body. But if the lower vessel is too small to contain it, the joy gathers in the brain and expels the surplus through tears.

Therefore, in the future—when it says, “for eye to eye they shall see,” that there will be a powerful revelation of G-dliness, and as

ובתיקוני הозכר פיקון ע' דף קל"ב ע"א איתא זא אדם ברリアה – זא יהו קדמוני לכל קדמים – רכיב בארייה כו', ובכתר שם טוב שם פירש – אדם ברリアה כתר רכיב בארייהقدس. ויש לומר שפנותו שפכו דבכליות אדם ברリアה הוא אדם קדמוני – בפרטית דהאצליות הוא בחייבת כתר

וזם כן, עפ"י לדברי ר' ל בילקוט על מנת שישבו ארייה – הוא התגלות בחייבת כתר

ונז'ו במלול ארייה כי "והפכתי אכלם לשושון" כתבי, וכענין שכמו שיש בכדי ד"כבה תבכה", בכה יש בכדי של שמחה שעליו נאמר לעתיד "בכדי יבוא"

שזהו ענין הרכבי של שמחה, כי הנה הרכבי הוא ממה שעל ידי ביוזן וקחיקת המוח דזקה המותרת בליחות הרקמות, ויש דחיה זו גם מחלת רוב שמחה, וכענין רבי עקיבא שילגו עיניו ומעות מחלת עצם ההשנה יגאל התענוג כו

וכענין כי השמחה היא התפשטות המוח כמ"ש "ושמוץ טובה פדרשו עצם", וכמ"ש ר' אספסיינוס כו', והוא ענין הלווק הרים בעורקים, וכמו כן ברית המהים שבו, וכמו כן בהמלצת מוחין חזושים

וננה בשייש כליל למטה לקביל השמחה או היא מתחפשות ונוננת מוחין חזושים, וכן על ידי זה מתחפש רוח המוחים לדשן עצם וכג"ל, אבל כשלה כל שלמטה קטע מהכטיל – או מהבז במוח וזקה המותרת בליחות הרקמות

ולכו לעתיד דכתיב "כִּי עַזְיָן בְּעַזְיָן וְרָאוּ שִׁיהִיה עָצָם גָּלוּי אַלְקָות וּכְמַ"ש בילקוט על מנת שישבו ארייה שנתקבא שזהו גלווי הרכב

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יְבִגּוּס - תְּרִיךְ"ט/ 1869

explained in the Yalkut that the lion (Ari) will come—which was said to mean the revelation of the Kesser (Divine Crown)...

...this means that in order for there to be such “eye-to-eye” revelation, it must come from a much higher level, as was explained earlier concerning the verse “greater will be the glory of the latter House.”

And even at the time of the Redemption, the Jewish people will not yet have sufficiently wide vessels to receive this; the proof being that “Israel will not be redeemed except through teshuvah.” And it is known that the virtue of a baal teshuvah is that he acts with greater intensity—but he still lacks garments and vessels of Torah and mitzvos.

So too, when Israel is redeemed through teshuvah, this is a sign that their vessels of Torah and mitzvos are not yet broad enough to receive the intense revelation of the future—otherwise they wouldn’t need teshuvah.

Therefore, it says about the future: “With great mercy I will gather you,” and it is known that mercy only applies to one who lacks. That is why it also says, “With weeping they shall come”—a weeping of joy. And the time is specifically in the constellation of Ari (Leo), for “I will turn their mourning into joy.”

And this is the meaning of “A lion (aryeh) shall come in the constellation of Leo (mazal aryah)”: the lion that will come is Nebuchadnezzar (N"N), meaning that this is “this opposite that G-d has made” (Koheles 7:14). As explained in Maamarei Admor Hazaken, the lion of the other side is the kelipah that corresponds to Kesser, and therefore Nebuchadnezzar, the “golden head,” is called a lion. And this is the meaning of “a lion shall come in the constellation of Leo”—and he destroyed Ariel (Yeshayah 29:1), which may also refer to the level of lion that consumed the offerings [i.e., the Beis HaMikdash], and all of this is in order that the Lion shall come—that is, Hashem, as in “The

והנה כי כדי שיהי גלי בבחינת “עין בעין” ארי
 להיות הגלי ליה מבחן עליונה יותר, וכן לבעין
 ג’דול יהה כבוד הבית הקדמון לו

והנה נשראל אףלו בזמנו האנלה לא יהה להם עדין
 כלים רחבים לקבב זה, ומהופת ליה שהר אמרי
 רוזל אין ישראל נגאים אלא בתשובה, ונזע כי
 מעלה הבעל תשובה היא רק מטהו ביחס לא יתר,
 אבל אין לו לבושים וכליים קתורה ומצוות

וכו כשיגאלו ישראל על ידי תשובה - הרי זה אוט
 ומהופת שהכלים שלהם קתורה ומצוות עדין אינם
 רחבים כה שיוכלו לקבב בכלל עצם הגלי דעתך -
 דאלו לאו הוא אריכים לתשובה

ולכו נאמר לעתיד “ברוחמים גדולים אקבצת”, וידוע
 כי ענין רוחמים אינו שיך אלא על מישר הוא חסר כי,
 ועל כן נאמר לעתיד “בקבכי באו”, והוא שיזה בכי
 של שמחה כו, והזמן הוא במל אריה דזקא כי
 “והפקתי אכם לשונם” כו

וזה יבא אריה במל אריה, יבא אריה זה נ"ג והיינו
 כי זה לעומת זה עשו הآلקיים ובמ"ש במא"ז א הנ"ל
 אריה בלווי קלה שכונגד הפתיר ולכו נ"ג רישא די
 דהבא נקרא אריה, וזה יבא אריה במל אריה,
 וההרייב אריאיל יש לו מר גם פון בבחינת אריה דאכיל
 קרבני, וכל זה על מנת שבא אריה הוא קרב"ה
 בבחינת אריה שאג בבחינת גילי הפתיר

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְגַּס - תְּרִיךְ"ט/1869

Lion has roared" (Amos 3:8), referring to the revelation of Kesser.

And this may be in two manners. First: in order that the Jewish people become refined so that they can receive the revelation of Kesser. And although initially "with weeping they will come," because they do not yet have proper vessels (as explained above), nevertheless, afterwards there will be revelation without weeping as well—because they will become refined and elevated until they can receive it. For only the beginning will be "with weeping they will come," because of the revelation from one extreme to the other—but not afterward.

And this is the concept of what is said that Mashiach comes "to bring the righteous to repentance," which is also teshuvah. But the teshuvah of the righteous means that even the righteous will return with great power, like the baalei teshuvah—and in addition, they will also have the advantage of possessing garments and vessels of Torah and mitzvos, which the baalei teshuvah do not have, as explained above.

And it may also be said that the reason the lion of Nebuchadnezzar came first, in order that the Lion of Hashem shall come, is because "peel precedes the fruit." So in order that the revelation of the inner dimension in the future can come, it is necessary that first come the lion that is Nebuchadnezzar.

And this is the meaning of "As in the days of your exodus from the land of Egypt, I will show him wonders" (Michah 7:15): just as, in order for the revelation of Matan Torah to occur, there needed to be the exile in Egypt beforehand, so too, in order for there to be the revelation of the innermost aspect in the future, there must first be a period of exile in this life. And afterward, the Lion will come—this refers to Hashem, as it is written, "A lion has roared" (Amos 3:8), which is the aspect of the revelation of Kesser, the level of Gevurah as it is enclothed in Mocha Stimaah (the hidden mind).

ויש לומר זה בשני אופנים, האחד בקד"י שיזכרכו נשמות ישראלי שיקלו לקבל גילוי ה祟, והגם כי תחלה בכך יבואו שלא יתגלה להם כי כן"ל, מכל מקום אמר כי הינה האילוי בלא בכ"י גם כן כי יזכרו ייתعلמו עד שיקלו לקבל, כי רק התחלה הינה בכך יבואו מחתמת האילוי מתקף אל ההפך, מה שאין כן אמר כי

ויש לומר שזהו ענין מה שאלותיהם אמי לאתבא צדיקיא בתוייבתא שזהו גם כן תשובה, אבל מה שצדיקים יעשו תשובה, הינו שאצל הצדיקים הינה גם כן בחייב לא יתר במו אצל הבבלי תשובה, וכן סוף על זה תהיה מעלם שיש להם כלים ולבושים מתורה וממצות מה שאין בו הבבלי תשובה כן"ל.

ווד ייש לומר ענין מה שהינה תחלה יבא אריה זה נ"ג כו על מנת שיבא אריה זה הקב"ה אריה זה, זה ענין על דרך קליפה קודמת לפרי, וכן בקד"י שיהי גילוי הפנימיות לעתיד לבוא צדקה שיבא אריה זה ג"נ.

זהו כימי צאתם מארץ מצרים אראו נכלאות, שכמו בקד"י ליהوت גילוי מפן תורה קיה ציריך ליהות גלות מצרים, וכן במו כן בקד"י ליהות גילוי פנימיות דלעתיד לבוא צדקה ליהות בחייב גלות תחלה, ואחר כי יבוא אריה זה הקב"ה דכתיב אריה שאג היא בחינת גילוי ה祟 בחינת גבורה דעת זרי שמלאב במו"ח סתימה

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונה ירושלים ה' נדחי ישראלי יכנס - תרכ"ט/1869

And “Ariel shall be built”—“Hashem builds Jerusalem” (Tehillim 147:2). The explanation is that in the creation of the world it was from the level of the Name Elokim, whereas in the Beis HaMikdash there was a revelation of the Name Havayah, as it is written, “And the glory of Hashem filled the Mishkan” (Shemos 40:34), and it is written, “And fire went out from before Hashem and consumed the offering” (Vayikra 9:24), and it is written, “Hashem said to dwell in the thick cloud” (Melachim I 8:12), and “I have surely built You a lofty house...”

However, it is also written, “And Hashem called: Hashem, Hashem” (Shemos 34:6)—there are two Names Havayah. And in the future, the higher Name Havayah—above the chain of worlds—will be revealed, and the Beis HaMikdash will be built from this higher level of the Name Havayah, and this is why “Greater will be the glory of the latter House than the first” (Chaggai 2:9), for “Hashem builds Jerusalem” refers to the higher Havayah that transcends the chain of Hishtalshelus.

And therefore it is written, “And I will be for her a wall of fire, says Havayah” (Zechariah 2:9), for the “I” refers to the Ein Sof Himself—“I will be for her a wall of fire,” etc. (see maamar *Tzidkas Parzono* in Yisrael [5649]). And through this: “He heals the brokenhearted” (Tehillim 147:3)—this refers to those who are in a state of a broken and crushed heart due to their yearning, desire, and thirst to be included and nullified within the Ein Sof, the Master of Will.

Through the fact that “Hashem builds Jerusalem”—that is, the higher Name Havayah illuminates and is revealed below—He becomes the healer of the brokenhearted, because a revelation of His G-dliness is drawn down below as it is above.

NOTE Summary

The discourse begins by exploring the verse “בונה ירושלים ה' נדחי ישראלי יכנס” in light of exile and redemption. Even though we say “בונה” in present tense — Hashem is building Jerusalem — it appears paradoxical during a time of destruction. This is resolved by teaching that exile itself is part of the deeper rebuilding process. The

ויבנה אריאל בונה ירושלים ה'ו, פירוש כי בראת
העולם היה מבחן שם אלקים מה שאין כן בבית
המקדש היה גilio שם ה', כמו שכתוב וכתוב
מלא את המשכן, וכתוב ומצוא אש מלכני ה'ו ותאכל
את העלה, כתוב ה'ו אמר לשפונ בערפל, בנה
בנתי בית זבל לך כו.

אך הנה כתוב ויקרא ה'ו שיטש שני שמות ה',
ולעתיד יתגלה בבחינת שם ה' שלמעלה
מהשטלשות, ויהיה בוגין בית המקדש מבחן שם
ה' זלעילא שלמעלה מהשטלשות, וכן גודל יהיה
בבוד הבית האחרון מראשון, כי בונה ירושלים
ה'ו הוא בבחינת שם ה' זלעילא שלמעלה
מהשטלשות.

ולכו בוחן ואני אהיה לך נאם ה' חומת אש,
שבבחינת אני הוא בבחינת איזסוף ברוך הוא אהיה לך
חומת אש כו וראה מעה בד"ה אדמת פרזונו בישוא אל
ד"ט. ועל ידי זה הרופא לשבורוי לב פירוש אותם
שהם בבחינת לב גשבר ונתקה עליידי קרצוא
והתשובה והכופף והצאנו להקל וליבטל בבחינת
אור-איזסוף ברוך הוא בעל קרצוא.

הנה על ידי שבונה ירושלים ה' שמאיר ומתרגל
בחינת שם ה' זלעילא למטה על ידי זה הוא רופא
לשבורוי לב הצעיל להיות שיהיה נמשך גilio אלקותו
ויתברך למטה כמו למטה כו.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל יִבְנֵס - תַּרְקֵ"ט/1869

destruction of the Beis HaMikdash is a descent for the sake of a greater ascent — to prepare for a future revelation of Divine light far superior to the past.

The maamar introduces the four-letter Divine Name (Yud-Heh-Vav-Heh) as it is engraved within the soul of every Jew. Each letter reflects an inner faculty: the Yud represents bittul (self-nullification) and wisdom; the first Heh symbolizes deep understanding and contemplation; the Vav indicates the emotions, particularly love; and the final Heh corresponds to awe and reverence. These are not merely faculties but channels that draw Divine energy into creation and the soul.

The Maharash connects these faculties to the structure of the Beis HaMikdash and the spiritual purpose of exile: in the First Temple, the Yud-Heh was dominant — deep wisdom and connection; in the Second Temple, the Vav-Heh — external expression — became the focus. Yet the Third Temple will unite them both, drawing even from the Yud itself.

Further, the discourse explains that through the Jew's personal avodah — submission of will, control over thought, speech, and action — one activates this inner Divine Name. This includes sanctifying oneself even in permissible areas, developing disciplined emotional responses, and generating awe through contemplation of Hashem's greatness. The body itself is shaped like the Divine Name, preparing it as a vessel to house the soul's holiness.

From here, the Maharash discusses how through Torah and mitzvos, particularly in exile, one draws from the transcendent level of Sovev Kol Almin, allowing the infinite light of Hashem to enter creation. This elevation is mirrored in the future Beis HaMikdash, whose glory will surpass both the first and the second.

The discourse climaxes with the prophecy that Mashiach (referred to as "the Lion [**אריה**]" will come in the month of Leo [**אריה**]) will arrive during the time of year associated with mourning the destruction. This reflects a complete transformation — "**והפכתי אבלם לששון**" — from the deepest exile to the highest joy. Even the tears of exile become tears of joy in the redemption.

In the final segments, the Maharash teaches that the coming of Mashiach involves a complete teshuvah — even by tzaddikim — which will elevate them to a place previously reserved for baalei teshuvah. This enables the Jewish people to receive the revelation of Kesser, the Divine Crown, the innermost level of Hashem's will, and the ultimate purpose of all creation.

Practical Takeaway

The Divine Name is not just in Heaven — it lives within you. Every time you restrain a thought, sanctify your speech, or align your actions with purpose, you are "rebuilding Jerusalem" within yourself. In exile, this work feels hidden and even painful. But it draws down the deepest light. Our task is not only to yearn for redemption,

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
Parshas Va'eschanan
בונָה יְרוּשָׁלָם הִ נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יִבְנֶס - תְּרִיךְ"ט/1869

but to embody it now — through refinement of character, Torah study, mitzvah performance, and emotional growth. Even your tears, when directed to Hashem, become vessels of joy.

Chassidic Story

In the winter of 1869 — the same year this maamar was said — a group of Chassidim came to the Rebbe Maharash in Lubavitch, deeply troubled by pogrom threats in nearby towns. They asked for a blessing for protection. The Rebbe listened quietly and then said:

"In the fire of exile, there is a lion roaring. But that lion will give way to another — the lion of redemption. When you hear thunder, do not fear. Instead, remember: a lion is awakening above."

Moved by these cryptic words, the Chassidim returned home and redoubled their efforts in Torah and mitzvos. In a surprising turn of events, the danger passed without incident. Years later, one of them would recall this moment as the turning point in his emunah — when he realized that even trembling and uncertainty could birth clarity and light.

(Source: *Toldos Maharash*, Vol. 2, p. 134) **END NOTE**